

■ УДК 008:24:34:39:94(477)

В. О. Радзієвський, кандидат культурології, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, член-кореспондент Міжнародної академії креативної педагогіки, член-кореспондент Міжнародної академії фундаментальних основ буття, академік Української технологічної академії, м. Київ

ДО ОСМИСЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПРОВІДНИХ РЕЗОНАНСНИХ СУБКУЛЬТУР СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Аналізується проблема субкультур у культурологічній рефлексії, порушуються актуальні питання теорії субкультур, які набули актуальності у зв'язку зі зміною ментальної парадигми, що супроводжується громадськими трансформаціями та соціокультурними змінами в умовах пострадянської України. Досліджено питання субкультур у культурно-історичному аспекті. Розглянуто питання вивчення і систематизації сучасних субкультур.

Ключові слова: культура, субкультура, культурологія, провідні резонансні субкультури.

В. А. Радзиевский, кандидат культурологии, доцент, Киевский национальный университет культуры и искусств, член-корреспондент Международной академии креативной педагогики, член-корреспондент Международной академии фундаментальных основ бытия, академик Украинской технологической академии, г. Киев

К ОСМЫСЛЕНИЮ КОНЦЕПЦИИ ВЕДУЩИХ РЕЗОНАНСНЫХ СУБКУЛЬТУР СОВРЕМЕННОЙ УКРАИНЫ

Анализируются проблемы субкультур в культурологической рефлексии, которые стали актуальными в связи с изменением ментальной парадигмы, сопровождающимся общественными трансформациями и социокультурными изменениями в условиях постсоветской Украины. Исследуются вопросы субкультур в культурно-историческом аспекте, в частности, изучения и систематизации современных субкультур.

Ключевые слова: культура, субкультура, культурология, ведущие резонансные субкультуры.

V. O. Radziievskiy, Candidate of Culturological Sciences, Associate Professor, Kyiv National University of Culture and Arts, Corresponding Member of the International Academy of Creative Pedagogy, Corresponding Member of the International Academy of the Fundamentals of Life, Academician of the Ukrainian Academy of Technology, Kyiv

TO UNDERSTANDING THE CONCEPT OF BASIC HIGH-PROFILE SUBCULTURES OF MODERN UKRAINE

The problems of subcultures in cultural reflection are analyzed. They have become relevant in connection with the change of mental paradigm, accompanied by social transformation and socio-cultural changes under the conditions of post-Soviet Ukraine. The problems of subcultures in the cultural and historical aspect, in particular, research and systematization of contemporary subcultures are investigated.

Key words: culture, subculture, culturology, basic subcultures, basic high-profile subcultures.

Постановка проблеми та її актуальність. В останні роки до проблем культури звертаються спеціалісти різних галузей, — наприклад, кандидат медичних наук С. Ігнатов, кандидат фізико-математичних наук М. Новоселецький (квантова фізика як феномен культури), М. Ясинський (енергетична теорія культури), відоме вчення про двоїсту ієрархію монад і множин (закон сінархії), набуває популярності квантово-хвильова (монадна) теорія культурології та інші подібні концепції. Щоправда, іноді нове — це добре забуте старе (згідно з Піфагором). Так, Лейбніц обґрунтовував поняття епітелії як духовно неподільної першоцеглини, а академік Б. Раушенбах у своїх працях, зокрема в книзі «Системи перспективи в образотворчому мистецтві. Загальна теорія перспективи» (1986), звертався і до тріади космонавтика — іконографія — загальна теорія перспектив. Значущими складовими сучасної культури є субкультури. Так, проф І. Зязюн зазначає: «субкультура стає по суті висхідним началом не лише в побудові теорії культури, але і в філософській трактовці історії... Познати суть і призначення субкультури — означає досягнути таємниці культурного творення, пізнати секрети історії» [1, с. 61]. Ю. Черкасова пише, що відчуті «все різноманіття культурних тенденцій допомагає концепція субкультур, яка дозволяє з'ясувати інваріанти культурного розвитку» [7, с. 3]. Провідні резонансні субкультури сучасної України є одним з варіантів можливої диференціації субкультурного простору. Постають дискусійні питання субкультурогенезу, онтосубкультурології, субкультурного виміру еволюції цивілізацій та субкультуроократії.

Мета статті — підкреслити роль концепції провідних резонансних субкультур як основи субкультурології в культурфілософському дискурсі.

Останні дослідження та публікації. Аналіз докторських досліджень, у тому числі останніх років відомих докторів наук, які є фахівцями з питань субкультури (А. Абдуллін, А. Багаутдінов,

С. Борисов, С. Бородіна, Н. Боженкова, В. Волков, В. Громов, Л. Духова, П. Забелін, В. Зєбзєєва, М. Іонцева, О. Круглов, С. Левікова, Р. Михайлова, К. Морозов, Л. Мосієнко, І. Обросов, В. Пирожков, К. Романов, О. Ростокінський, І. Саннікова, А. Соловійова, Н. Тищенко, П. Черноствітов, Л. Шабанов, О. Шевелєв, Ю. Чернецький та ін.), та праць інших відомих дослідників субкультур (П. Артёмов, Г. Белоусова, Т. Борзова, А. Братухін, О. Варфоломєєва, Ю. Волкова, В. Воронова, М. Гогуєва, В. Гусєв, Ю. Давидов, В. Данченко, Н. Єрохіна, С. Зверєв, В. Зєбзєєва, С. Іконнікова, Л. Іонін, І. Клявіна, А. Ковалева, Н. Кудінова, С. Кудряшов, О. Кузнецова, В. Кухар, В. Левічева, Я. Левчук, Т. Лещенко, Д. Ліхачов, В. Луков, В. Маргун, Л. Мельникова, О. Мельников, Н. Москвіна, О. Науменко, А. Мудрик, О. Омельченко, З. Орлова, Ю. Осокін, О. Павлова, Д. Писарєвська, С. Родіонов, І. Роднянська, Н. Саркітов, Т. Сережко, І. Сімонова, З. Сикевич, М. Слюсарєвський, І. Смирнов, К. Соколов, О. Старков, В. Тулегенов, В. Філянова, А. Флієр, К. Хоруженко, Ю. Черкасова, В. Чернишенко, В. Шемякіна, Л. Шабанов, В. Ядов, С. Ярошенко та ін.) переконливо засвідчує, що проблема субкультур, а також важливої їх складової — провідних резонансних субкультур є однією з найважливіших у царині новітніх гуманітарних досліджень [3; 4; 5].

Література з питань субкультур налічує тисячі позицій, проте немає комплексних ґрунтовних праць із субкультурології як окремої складової культурології, які були б присвячені субкультурам як автономному комплексу культури, зокрема узагальненій систематизації означеного матеріалу сучасного періоду. Аналіз літератури свідчить: незважаючи на важливі результати наукових пошуків у сфері субкультур, вони не набули завершеної форми. Через виокремлення субкультурології як цілісної складової культурології постає єдина науково обґрунтована система субкультур.

Виклад основного матеріалу. У науці термін «субкультура» набуває поширення в 60–70-ті рр. ХХ ст. поряд з термінами *subterranean culture* (підземна культура) та *underground* (підпільна). Доречним стає поділ субкультур на апкультури (позитивні, конструктивні) й андеркультури (негативні, низові), на моно- і полікультурні (порівн. М. Бахтін, О. Ласкін та ін.). І. Клявіна підкреслює відмінність у сприйнятті субкультур: у Росії субкультура — це «передкультура», в Польщі — «підкультура». Запроваджуючи концепцію загальної теорії й історії субкультур, пропонуємо принципово новий підхід до системогенезу субкультур, де критерієм є їх поділ на резонансні й нерезонансні. Існують численні резонансні

субкультури (футбольні й інші фани, скінхеди, деякі професійні та релігійні субкультури тощо), проте зосередимось лише на провідних резонансних субкультурах (вікові, кримінальні, бідні й багаті та модифікації тіл). Саме тому важливо визначити основні особливості провідних резонансних субкультур: репрезентативність, часто, умовно кажучи, найгучніші, набувають суспільного, групового й особистісного резонансу, певний інтерес, увага і небайдужість до них більшості населення, відносні поширеність, спадкоємність, укоріненість, здебільшого емоційне їх сприйняття, певна усталеність adeptів та ставлення до них багатьох, своєрідна передача знань, умінь, навичок і досвіду загалом (інколи з певними, вимушеними перервами у зв'язку з певними обставинами тощо), історична зумовленість, визначена (позитивна чи негативна) соціокультурна та суспільна значимість, реальна екзистенційність, буттєвість і потенційна долученість до окремих субкультур (бідності, криміналу) через скрутні чи інші умови, масовість, популярність, поширеність, знаковість і видовищність (не залишають байдужим, хвилюють), окремо — вплив, роль та місце в конкретно-історичних процесах, наслідки виникнення, розвитку і становлення, своєрідна проекція в майбутнє, активна й важлива реакція реципієнтів, емоційність і свідома чи несвідомо позиція носіїв, інтерес та увага ЗМІ і суспільства, стають предметом дискусій і обговорень, можуть слугувати взірцем для наслідування тощо. Окремо слід зазначити такий чинник, як «творення та формування майбутнього», тобто потенційний вплив провідних резонансних субкультур на програмування, формування, корегування і втілення потенційного майбутнього як своєї субкультури, так і суспільства загалом. Певною мірою в масиві субкультур резонансні є титульними [3].

Мав рацію й Е. Тоффлер, коли писав, що «ми живемо в час субкультурного вибуху» [6, с. 336]. Так, на думку О. Власової і С. Левікової, до субкультурної молоді в Росії належать до 30-33% загальної кількості молоді [3]. А. Трухін і Н. Єрохіна вважають, що приблизно на 30% повсякденна новітня російська мова складається з кримінального жаргону, чого немає ніде, крім, можливо, Австралії. Вікові та кримінальні субкультури «захоплюють» понад 20-25% громадян України. Через маргіналізацію і нестабільність складаються умови для експансії субкультури бідності. Кількість її носіїв за останні 20 років стрімко збільшувалася, і досі ця тенденція є незмінною. Згідно з нашими підрахунками, активних adeptів субкультури бідних уже від 5 до 15% (залежно від регіону), причому значна частина з них — це люди до 30-35 років. Носіїв субкультури

багатіїв небагато (менше 1%), проте значна кількість населення (більше 20%) цікавиться примхами багатіїв і їх субкультурою. Окремо постає проблема модифікації тіла та похідних субкультур. Якщо в США у 2014 р. складні модифікації тіла мало понад 10 млн громадян, то надскладні модифікації тіла мали близько 100 тис. (проте немало даних можуть бути засекречені, зокрема через військові й інші таємниці). Статистика в Україні щодо відповідних модифікацій тіл з похідними субкультурами не стільки таємна, скільки «завуальована» через маловідомість і латентність. Загальновідомо, що в Україні живуть дівчина-барбі Валерія Лук'янова (і в неї є численні прихильники, ледь не власна субкультура) або популярний не лише в інтернеті «чорний ельф» з Тернополя, численні інші «трансформатори плоті», чиї субкультури заслуговують не лише на дослідження, а й навіть на розкриття. Наприклад, це боді-артівці, радикальні моделі й культуристи, «звіроподібні» («фуррі», теріантропи, субкультури драконів тощо), «творці» «іншої» статі та «неолюдства». Загалом, згідно з нашими підрахунками, ареал поширення тільки носіїв та активних прихильників провідних резонансних субкультур в Україні навесні 2015 р. охоплював не менше 30% її громадян. Інтерес до резонансних субкультур тут перевищує 60% (стосовно загальної кількості населення).

Концепція провідних резонансних субкультур як важлива складова субкультурної концепції має значне історичне підґрунтя. По-перше, давно розробляється ідея створення субкультурної концепції, яка через різні думки, гіпотези, підходи та напрями викликає численні дискусії й непорозуміння. По-друге, існують концепції окремих провідних резонансних субкультур (ми просто поєднуємо найзначиміші, знакові та символічні). Так, наприкінці 40-х рр. ХХ ст. відома концепція субкультури бідності [8, с. 77], потім набуває значного поширення концепція кримінальної субкультури (в СРСР її пропагував проф. В. Пирожков, а потім численні кримінологи, культурологи, соціологи, історики і філософи). Слід зазначити, що проблема провідних резонансних субкультур не є українською чи пострадянською. Так, Ю. Локтева зазначає, що маргінальний соціолект делінквентів в англійців виник близько 700 років тому, наприкінці XIV ст., в американців — близько 250 років тому [2]. Стосовно резонансності та її субкультур, існують і альтернативні до неї синоніми («лімінальні» або «екстернальні», «маргінальні», «нонконформістські», «грегальні» [1] тощо). Субкультурологія спрямована на дослідження різних «випадін» у культурі, що суттєво поєднує її з «девіантологією», а в деяких елементах

(негативні субкультури, зокрема кримінальні субкультури) субкультурологія пов'язана з «делінквентологією», «аноміологією», а віддалено дещо й з кримінологією. Так, на початку ХХІ ст. за кордоном (наприклад, у Латвії та Росії) набуває поширення кримінокультурологія [3; 4]. Як ширший варіант були запропоновані юридична культурологія й аноміологія [4]. Аноміологія як прояв культурного беззаконня і вияв позанормативності частково стала пов'язуватися з аномаліологією, не обмежуючись не лише кримінальною, але й делінквентною субкультурами.

У першому десятиріччі ХХІ ст. питання кримінальної субкультури активно розглядали й вивчали (спецкурси) в Краснодарському державному університеті культури і мистецтв, у Ризькому університеті Страдіня, Міжнародній балтійській академії (м. Рига), Кубанському державному університеті та його філіалах (містах Краснодар, Новоросійськ, Геленджик), Північно-Кавказькому державному технічному університеті та його філіалах (містах Ставрополь, Кисловодськ), Академії права й управління ФСІН РФ (колишня Рязанська ВШ МВС СРСР), РДСУ (зокрема, П'ятигорський філіал). Порухувалося питання подібного викладання і в університетах інших держав.

Суттєвою є констатація того, що для носіїв будь-якої субкультури важлива специфічна субкультурна тріада. По-перше, свідомовольовий вибір (під час вибору субкультур, долучення). По-друге, адаптація (ідеологія, картина світу, зокрема цінності, ідеали, групова мораль, переконання, стереотипи тощо) і стиль життя (як спосіб існування в період перебування в субкультурі). По-третє, ставлення і сприйняття субкультурних (під)коду й картин життя та світу (як специфічний світогляд) — особливо за адаптаційного та дезадаптаційного періодів, переважно через час, місце і простір на прикладах конкретних носіїв (осіб, груп тощо). Важливо, якщо людина, насамперед, належить до якоїсь субкультури та визнає це («по-перше, я панк, а потім усе інше» або «я — хіпі, а потім: я — юрист, я чоловік, мені 25 років, ще — українець тощо»). Велике значення мають ідентифікація, самоідентифікація і самовизначення у вільному виборі. Крім суб'єкта (носія чи реципієнта субкультури) та об'єкта (сама субкультура як явище), мають бути суб'єктивна й об'єктивна сторони субкультурного вибору. Щоб стати реципієнтом субкультури, потрібні внутрішні (суб'єктивні) та зовнішні (об'єктивні) чинники вибору. До вподобань, намірів, мотивів, бажань, орієнтирів, векторів тощо (суб'єктивний аспект) мають долучатися об'єктивні фактори (не лише конкретно-історичних умов,

«удалого часу і місця», «потрібних» людей, «духу» часу, збігу обставин, захоплюючих мелодій тощо (об'єктивний аспект)). Спірними є надсуб'єктивні (генетичні, біологічні й інші позасоціокультурні передумови) і надоб'єктивні (заделегіть визначені умови і середовище, впливи «згори», фатальні казуси, обставини непереборної сили тощо) чинники, які потребують теоретичних досліджень.

Формування загальної теорії субкультур на базі дослідження провідних резонансних субкультур сучасної України сприятимуть долученню української культурології до світових лідерів. Адже поки що у світі немає єдиних, усталених та цілісних не лише загальної теорії й історії субкультур, але навіть єдиної загальновизнаної та прийнятої всіма теорії субкультур. Пов'язані з провідними резонансними субкультурами питання активно вивчали багато вчених, серед яких: Д. Виговський, В. Дремін, А. Костенко, О. Мухін, Н. Пархоменко, В. Пирожков, Н. Полянін, Д. Совічко. Провідні резонансні субкультури, — а не маловідомі і непопулярні периферійні субкультури, — представляють субкультурну сферу сучасного суспільства.

Резонансна субкультура — це субкультура, яка набула поширення в сучасному урбанізованому просторі, привертає значну увагу, набула суспільного резонансу й ареалу поширення. Провідні резонансні субкультури — це специфічний, певною мірою маргіналізований світ, який вилучаючись з основної культури, створює свій інший світ, у якому є власні складові (особливі цінності, картина світу, стиль поведінки, спосіб життя, набір стереотипів та іміджів тощо). Ці світи перебувають у відносному (органічному або штучному) взаємозв'язку. Світ резонансних субкультур — гетерогенний, складний об'єкт, кожна складова якого потребує комплексного дослідження, опису й аналізу. Концепція резонансних субкультур може розглядатися як «теоретичний прорив» у загальній теорії та історії субкультур.

Критеріями для виокремлення провідних резонансних субкультур є культурологія (в її виокремленій галузі та різних контекстах, аспектах і конфігураціях), історія (історія субкультур, їх досліджень, історіографія, етнологія, археологія, історіософія тощо), філософія (ядро світогляду, цінностей, ідеалів тощо), соціологія (через поширеність, чинники, причини, умови й інші складові резонансності на рівні суспільства, а в психології — для особистості), прогностика і футуркультурологія (ці субкультури є доленосними в імовірних проєкціях у майбутнє, впливах і значеннях), педагогіка, політологія, мистецтвознавство тощо. Так, зокрема, субкультура

розглядалася в таких сферах, як культурологія (Ю. Бревнова, Н. Тищенко та ін.), історія (В. Кабо, В. Калашникова та ін.), психологія (Ю. Колягіна, В. Пирожков та ін.), кримінологія (Д. Виговський, О. Старков та ін.), соціологія (Г. Белоусова, О. Братухін та ін.), педагогіка (Ю. Лисенко, О. Михеева та ін.), медицина (І. Обросов, Ю. Попов та ін.), філософія (А. Карманова, І. Сімонова та ін.), філологія (Р. Боднар, Я. Левчук та ін.), юриспруденція (О. Гуров, Д. Донських та ін.), мистецтвознавство (А. Артюх, Р. Михайлова та ін.), політологія (Ф. Діденко, О. Круглов та ін.), навіть економіка (П. Забелін, І. Саннікова, С. Бочаров та ін.), технічні науки (Т. Подуфалова тощо) та інші галузі.

Зважаючи на ареал досліджень субкультур (як синонім — ідеокультур, інфракультур, підкультур, які використовуємо як тожні), можна виокремити найважливіші напрями їх вивчення (культурологічний, історичний, філософський, юридичний, медичний, педагогічний тощо), а з ними пов'язані й перспективи розвитку питань субкультур і субкультурології, особливо основні проблеми теорії та історії субкультур у площині культурології з їх відповідними параметрами. У процесі вивчення тисячі досліджень з проблем субкультур може скластися враження, що за постмодерної парадигми субкультура немовби поглинає культуру, ніби є необхідність розробки «єдиновірної» теорії пансубкультур. Сама умовно-ілюзорна всеосяжність та глибинність і, водночас, реальна заплутаність, невизначеність, аморфність та «необмеженість» недорозвинутої протягом десятиріч теорії субкультур спонукають до теоретичних узагальнень і виокремлення серед масиву підкультур саме резонансних субкультур.

Формування галузі субкультурології в культурології (а ширше — комплексної міждисциплінарної загальної теорії та історії субкультур, яка не обмежується культурологією й може розглядатися, щонайменше, в історії, філософії, мистецтвознавстві, соціології та правознавстві) з різними напрямками її вивчення має важливе наукове значення. На особливу увагу заслуговують історія формування, становлення та розвитку вчення про субкультури, історія субкультур, зокрема у вітчизняному конкретно-історичному вимірі.

Субкультурологія може розглядатися в історико-культурних реаліях (минуле, сучасне та перспективи). Так, специфічні археологічні шари й інші «випалі» елементи в маловідомому археологічному просторі культури східних слов'ян — це давні протосубкультури і субкультури. У контексті вікових субкультур звернемо увагу на таку особливість. Згідно з новою шкалою ВООЗ, молодими

називають людей 25–44 років, 44–60-літні вважаються середніми за віком, 60–75-річних людей кваліфікують як людей похилого віку, після 75 — старість, з 90 — довгожителі. Таким чином, необхідними для дослідження стають субкультури середнього, похилого віку. Це зумовлено, зокрема, демографічними особливостями й історичними реаліями. Нині по-іншому презентуються й класичні культурні приклади. Виникають також нові субкультури. Так, А. Абдулін, слідом за Г. Несветаїловим і В. Моляко, звертається до «чорнобильської» субкультури.

Субкультури можна вважати локомотивом культури, а концепцію субкультур — важливою домінантою культурології. Тим більше, коли йдеться про групову чи особистісну унікальність, це можна екстраполювати і на субкультурологію. Можливо, пан-субкультуризм — не ілюзія і не утопія, адже крізь субкультури відкривається значне поле для досліджень. Якщо за віддаленою аналогією з таблицею Д. І. Менделєєва зробити таблицю елементів світогляду і культури, то така культурологічна таблиця може ґрунтуватися на субкультурному підході (С. Ярошенко, О. Кузнецова та ін.). Запозичуючи іноземний досвід, слід вийти на новий рівень дослідження субкультур, продемонструвати український потенціал, аспекти переосмислених теорій.

Висновок. Роль концепції провідних резонансних субкультур як основи субкультурології в культурфільософському дискурсі складно переоцінити, адже теоретико-методологічне осмислення найбільших і найпоширеніших субкультур потребує подальших досліджень, зокрема під час вивчення провідних резонансних субкультур різних часів та народів, подальшого розвитку нової багатоаспектної парадигми субкультур у межах світової культури та її історії.

Список використаних джерел

1. Культурологія: українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін. ; за ред. д-ра філос. наук, проф. М. М. Заковича. — 2-ге вид., стер. — Київ : Знання, 2006. — 567 с.
2. Локтева Ю. Ю. Лексикони англоязычных маргинальных субкультур деклассированных элементов Великобритании и США в социалингвистическом освещении: дис. на соискание ученой степени канд. филолог. наук : 10.02.04 / Ю. Ю. Локтева. — Пятигорск, 2014. — 466 с.
3. Радзівський В. О. Базові резонансні субкультури сучасної України : монографія / В. О. Радзівський. — Київ : Вид-во «Логос», 2014. — 664 с.

4. Радзівський В. О. Нотатки з субкультури аномії : монографія / В. О. Радзівський. — Київ : Вид-во «Логос», 2012. — 368 с.
5. Радзівський В. О. Про теорію та історію субкультур: нариси до субкультурології : монографія / В. О. Радзівський. — Київ : Вид-во «Логос», 2013. — 276 с.
6. Тоффлер Э. Шок будущего / Э. Тоффлер. — М. : АСТ, 2008. — 560 с.
7. Черкасова Ю. Ю. Миф в контексте тюремной субкультуры : на примере российской тюремной мифологии : дис. ... канд. филос. наук : 09.00.13 / Ю. Ю. Черкасова. — Ростов-на-Дону, 2009. — 155 с. : ил.
8. Ярошенко С. С. Проблематика субкультуры бедности в американской социологии : дис. ... канд. социол. наук : 22.00.01 / С. С. Ярошенко. — М., 1994. — 158 с.

References

1. Kulturolohii: ukrainska ta zarubizhna kultura : navch. posib. / M. M. Zakovych, I. A. Ziaziun, O. M. Semashko ta in. ; za red. d-ra filос. nauk, prof. M. M. Zakovycha. — 2-he vyd., ster. — Kyiv : Znannia, 2006. — 567 s.
2. Lokteva Yu. Yu. Leksikony angloyazychnykh marginalnykh subkultur deklassirovannykh elementov Velikobritanii i SShA v sotsiolingvisticheskom osveshchenii: dis. na soiskaniye uchenoy stepeni kand. filolog. nauk : 10.02.04 / Yu. Yu. Lokteva. — Pyatigorsk, 2014. — 466 s.
3. Radziievskiy V. O. Bazovi rezonansni subkultury suchasnoi Ukrainy : monohrafiia / V. O. Radziievskiy. — Kyiv : Vyd-vo «Lohos», 2014. — 664 s.
4. Radziievskiy V. O. Notatky z subkultury anomii : monohrafiia / V. O. Radziievskiy. — Kyiv : Vyd-vo «Lohos», 2012. — 368 s.
5. Radziievskiy V. O. Pro teoriiu ta istoriiu subkultur: narysy do subkulturolohii : monohrafiia / V. O. Radziievskiy. — Kyiv : Vyd-vo «Lohos», 2013. — 276 s.
6. Toffler A. Shok budushchogo / A. Toffler. — M. : AST, 2008. — 560 s.
7. Cherkasova Yu. Yu. Mif v kontekste tyuremnoy subkultury : na primere rossiyskoy tyuremnoy mifologii : dis. ... kand. filос. nauk : 09.00.13 / Yu. Yu. Cherkasova. — Rostov-na-Donu, 2009. — 155 s. : il.
8. Yaroshenko S. S. Problematika subkultury bednosti v amerikanskoй sotsiologii : dis. ... kand. sotsiol. nauk : 22.00.01 / S. S. Yaroshenko. — M., 1994. — 158 s.

■ UDC 008:24:34:39:94(477)

TO UNDERSTANDING THE CONCEPT OF BASIC HIGH-PROFILE SUBCULTURES OF MODERN UKRAINE

Radziievskiy V. O., Candidate of Culturological Sciences, Associate Professor, Kyiv National University of Culture and Arts, Corresponding Member of the International Academy of Creative

Pedagogy, Corresponding Member of the International Academy of the Fundamentals of Life, Academician of the Ukrainian Academy of Technology, Kyiv
svitrad@yandex.ua

The aim of this paper is to accentuate the leading role of the concept of high-profile subcultures as the basis of subcultural discourse. Research methodology. Eight major publications on the subject have been reviewed. Statistical data have been widely drawn from formal and informal surveys conducted by various researchers (O. Vlasov, S. Levikova A. Trukhin and N.Yerokhina) as well as the author of this article himself.

Results. It has been found that Ukrainian scientists have explored subcultures for more than one decade. There are different definitions of categorical parameters and interpretation of the essence of many subcultures. At the same time, it is possible to analyze the theory and history of subculture as well as the theory and history of culture in the context of history, philosophy and the arts. The general theory of subcultures can be regarded as an interdisciplinary field of knowledge: as a historical reality, as the phenomenon of the arts, as a problem in the context of sociology and many other disciplines. The subculture can be studied through the prism of the legal, educational, psychological, philological and other research.

Novelty. An attempt is made in this paper to show the concept of basic high-profile subcultures and comprehend all the diversity of cultural processes and trends.

The practical significance. Formation of the concept of subcultures based on research of leading high-profile subcultures promote the development of interest in the Ukrainian culture worldwide.

Key words: culture, subculture, culturology, basic subcultures, basic high-profile subcultures.

Надійшла до редколегії 19.02.2015 р.